

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระคณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20

เวลา 33 ชั่วโมง

เรื่อง การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20

เวลา 10 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/4 หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก และประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

สาระสำคัญ

การบวก หมายถึง การรวมจำนวนตั้งแต่ สองจำนวนขึ้นไป และมีผลลัพธ์ ไม่เกิน 20 สามารถหาคำตอบ โดยใช้วิธีบวกในแนวนอนและแนวตั้ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. หาจำนวนที่รวมกันแล้วได้ครบ 10 อย่างรวดเร็ว
2. หาผลบวกของจำนวนที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 20 ทั้งแนวนอนและแนวตั้งได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะ (A)

ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อยรอบคอบและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคการรวมสิบ
2. การบวกจำนวนที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 20 ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

การบวกของสองจำนวนซึ่งมีผลบวกไม่เกิน 20

1. ครูให้นักเรียนทบทวนความหมายของการบวกซึ่งมีผลบวกไม่เกิน 9 โดยเล่น “เกมรวมกัน” โดยครูแจกบัตรเลขฮินดูอารบิกตั้งแต่ 0 – 5 ให้กับนักเรียนทุกคนและให้นักเรียนร้องเพลง “รักกันรวมกัน” เมื่อเพลงจบให้นักเรียนรวมกันตามบัตรเลขตามจำนวนที่ครูบอกประมาณ 3 – 4 ครั้ง
2. นักเรียนช่วยกันหาผลบวกของสองจำนวนซึ่งมีผลบวกเป็น 10 โดยใช้ตัวนับหรือไม้แขวนเสื้อและไม้หนีบคณลະสีหรือบัตรสีสองสีเสียบในกระเป๋านั่งดังรูป

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

- ให้นักเรียนนับจำนวนตัวนับหรือบัตรสีแต่ละแถวมีกี่บัตร (10)
- พวกสีแดงมีเท่าไรอีกพวกสีขาวมีเท่าไรรวมกันมีเท่าไรและเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แทนได้
อย่างไรเช่น $(1 + 9 = 10)$, $(2 + 8 = 10)$, $(3 + 7 = 10)$, $(4 + 6 = 10)$

3. ดำเนินกิจกรรมเหมือนข้อ 2 เพื่อหาจำนวนคู่อื่นๆ ที่รวมกันได้ 10 และให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์บนกระดานดำ ให้นักเรียนสังเกตพิจารณาทุกคู่

ชั่วโมงที่ 2

4. ให้นักเรียนนำตัวนับ 2 กอง กองที่ 1 มี 9 อัน กองที่ 2 มี 3 อัน และเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ $9 + 3 = \square$ และช่วยกันหาคำตอบบนกระดานดำ
5. ครูแนะนำวิธีการหาผลบวกโดยรวมสิบก่อน โดยให้นักเรียนหยิบตัวนับจากกองที่ 3 เดิมกอง 9 อีก 1 ให้นักเรียนนับตัวนับทั้ง 2 กอง อีกครั้ง จะได้ กองที่ 1 มี 10 กอง กองที่ 2 มี 2 ซึ่งเขียนสัญลักษณ์ได้

$$10 + 2 = 12$$

6. ให้นักเรียนสังเกตคำตอบที่ได้จากประโยคสัญลักษณ์ทั้งสอง คือ

$$9 + 3 = 12$$

$$10 + 2 = 12$$

นักเรียนเปรียบเทียบคำตอบที่ได้ เท่ากันหรือไม่

7. ครูนำบัตรภาพ เช่น รวม 9 และ 4 เช่นนักเรียนหาผลบวกหรือคำตอบ ครุถามแต่ละคนหา คำตอบได้อย่างไร เพื่อทราบการหาผลบวกวิธีการต่างๆ นักเรียนช่วยกันอภิปรายวิธีการที่หาผลบวกได้รวดเร็ว และสรุปวิธีที่ง่ายและรวดเร็ว ถ้านักเรียนไม่ได้ครุควรแนะนำวิธีรวมครบสิบก่อนดังแผนภูมิ “บวกให้ครบสิบ ก่อน”

8. ครูนำบัตรภาพ จำนวนภาพอื่นๆบ้าง เช่น $8 + 4$, $7 + 6$ ให้นักเรียนฝึกหาผลบวกตามที่ครุแนะนำ

9. ครูนำบัตร โจทย์สัญลักษณ์ทั้งแนวนอนและแนวตั้งให้นักเรียนฝึกการหาผลบวกโดยรวมสิบ ก่อน

10. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 3

การบวกจำนวนสามจำนวน

1. ครูให้นักเรียนทบทวนความหมายของการบวกซึ่งมีผลบวกไม่เกิน 20 โดยเล่น “เกมรวมกัน” โดย ครูแจกบัตรเลขฮินดูอารบิกตั้งแต่ 0 – 9 ให้กับนักเรียนทุกคนและให้นักเรียนร้องเพลง “รักกันรวมกัน” เมื่อเพลง จบให้นักเรียนรวมกันตามบัตรเลขตามจำนวนที่ครุบอกประมาณ 3 – 4 ครั้ง

2. นักเรียนช่วยกันหาผลบวกของสามจำนวนซึ่งมีผลบวกไม่เกิน 20 โดยใช้ตัวนับหรือไม้แขวนเสื้อ และไม้หนีบคนละสีหรือบัตรสีสามสีเสียบในกระเป๋าดังรูป

3. ให้นักเรียนนับจำนวนตัวนับหรือบัตรสีแต่ละแถวที่มีบัตร พวกสีแดงมีเท่าไรอีกพวกสีดามีเท่าไร อีกพวกสีเขียวมีเท่าไรรวมกันมีเท่าไรและเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์แทนได้อย่างไรเช่น

$$\text{แถวที่ 1 } (1 + 9 + 3 = 13)$$

$$\text{แถวที่ 2 } (2 + 8 + 4 = 14)$$

$$\text{แถวที่ 3 } (3 + 7 + 5 = 15)$$

$$\text{แถวที่ 4 } (4 + 6 + 6 = 16)$$

4. ดำเนินกิจกรรมเหมือนข้อ 2 เพื่อหาจำนวนคู่อื่นๆ ที่รวมกันได้ไม่เกิน 20 และให้นักเรียนเขียนเป็น ประโยคสัญลักษณ์บนกระดานดำ ให้นักเรียนสังเกตพิจารณาทุกคู่

ชั่วโมงที่ 4

5. ให้นักเรียนนำตัวนับ 3 กอง กองที่ 1 มี 9 อัน กองที่ 2 มี 3 อัน กองที่ 3 มี 6 อัน และเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ $9 + 3 + 6 = \square$ และช่วยกันหาคำตอบบนกระดานดำ

6. ครูแนะนำวิธีการหาผลบวกโดยรวมสลับก่อน โดยให้นักเรียนหยิบตัวนับจากกองที่ 2 เติมกอง 9 อีก 1 ให้นักเรียนนับตัวนับทั้ง 2 กอง อีกครั้ง จะได้ กองที่ 1 มี 10 กอง กองที่ 2 ที่เหลือรวมกับกองที่สามมี 8 ซึ่งเขียนสัญลักษณ์ได้

$$10 + 8 = 18$$

7. ให้นักเรียนสังเกตคำตอบที่ได้จากประโยคสัญลักษณ์ทั้งสอง คือ

$$9 + 3 + 6 = 18$$

$$10 + 8 = 18$$

8. นักเรียนเปรียบเทียบคำตอบที่ได้ เท่ากันหรือไม่

9. ครูนำบัตรภาพ เช่น รวม 7 กับ 6 และ 4 นักเรียนหาผลบวกหรือคำตอบ ครูถามแต่ละคนหาคำตอบได้อย่างไร เพื่อทราบการหาผลบวกวิธีการต่างๆ นักเรียนช่วยกันอภิปรายวิธีการที่หาผลบวกได้รวดเร็วและสรุปวิธีที่ง่ายและรวดเร็ว ถ้านักเรียนไม่ได้ครูควรแนะนำวิธีรวมครบสลับก่อนดังแผนภูมิ “บวกให้ครบสลับก่อน”

10. ครูนำบัตรภาพ จำนวนภาพอื่นๆบ้าง เช่น $8 + 4 + 5$, $7 + 6 + 3$ ให้นักเรียนฝึกหาผลบวกตามที่ครูแนะนำ

11. ครูนำบัตร โจทย์สัญลักษณ์ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง ให้นักเรียนฝึกการหาผลบวกโดยรวมสลับก่อน

12. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 5

การจัดกลุ่มการบวก

1. ครูนำเหรียญบาทมากองเป็น 3 กอง คือ 5 บาท 6 บาท 4 บาท ให้นักเรียนสังเกตแล้วเขียนภาพและประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก

เขียนประโยคสัญลักษณ์ $5 + 6 + 4 = \square$

2. นักเรียนนับเหรียญบาททั้งหมดมีเท่าไร นับและเขียนคำตอบในประโยคสัญลักษณ์ดังนี้

$$5 + 6 + 4 = 15$$

3. ครูแสดงการจัดหมู่โดยใช้วงเล็บโดยสังเกตการจัดหมู่ของครู เช่น

$$(5 + 6) + 4 = 15$$

$$5 + (6 + 4) = 15$$

$$(5 + 4) + 6 = 15$$

4. ครูอธิบายให้เห็นว่า การจัดหมู่การบวกจะจัดจำนวนเลขใดคู่กับจำนวนเลขใดก็ได้ เพราะคำตอบเท่าเดิม

5. ครูนำประโยคสัญลักษณ์ที่จัดหมู่ไว้ มาให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มใหม่ให้ผลบวกเป็นสิบก่อนแล้วจึงบวกกับจำนวนที่สาม ประมาณ 5 ข้อ ดังนี้

ตัวอย่าง	ประโยคสัญลักษณ์ครูนำมา	นักเรียนเปลี่ยนกลุ่มใหม่
	$(5 + 7) + 3 = 15$	$5 + (7 + 3) = 15$
	$(6 + 8) + 2 = 16$	$6 + (8 + 2) = 16$
	$5 + 8 + 5 = 18$	$(5 + 5) + 8 = 18$

ชั่วโมงที่ 6

6. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องการเปลี่ยนกลุ่มและสรุปได้ว่า “การเปลี่ยนกลุ่ม คือ การเปลี่ยนจำนวนเลขที่นำมาบวกกันใหม่ ผลการบวกคงเท่าเดิม” โดยทั่วไปนิยมเปลี่ยนให้ผลบวกเป็นสิบก่อน แล้วจึงนำไปรวมกับจำนวนที่สามเพื่อให้การบวกง่ายขึ้น

7. ครูนำโจทย์ปัญหามาให้ให้นักเรียนคิด 10 ข้อเพื่อทดสอบโดยการถามให้ตอบปากเปล่าและเขียนลงในสมุด

8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 7

การสลับที่ของการบวก 1

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน แข่งขัน “หาผลบวก” จากบัตรโจทย์สัญลักษณ์ เช่น

$$9 + 5 = \square$$

$$9 + 7 = \square$$

จำนวน 10 บัตรและสรุปคะแนนแต่ละกลุ่ม

2. ให้นักเรียนนำตัวนับขึ้นมา 2 กอง กองซ้ายมี 8 และกองขวามี 4 เขียนเป็นประโยค

สัญลักษณ์ $8 + 4 = \square$ หาคำตอบ (12) และต่อไปให้นักเรียนสลับกองซ้าย 4 กองขวา 8 เขียนเป็นประโยค

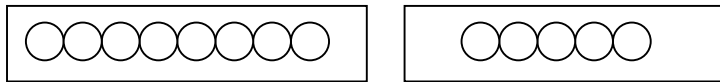
สัญลักษณ์ $4 + 8 = \square$ หาคำตอบ (12) ให้นักเรียนเปรียบเทียบ

ประโยคสัญลักษณ์

$$8 + 4 = 12$$
$$4 + 8 = 12$$
$$8 + 4 = 4 + 8$$

3. นักเรียนสังเกตคำตอบ อภิปราย และสรุป

4. ครูนำบัตรภาพให้นักเรียนหาผลบวก และเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์

$$8 + 5 = 13$$

ครูสลับบัตรภาพ

$$5 + 8 = 13$$

นักเรียนอภิปรายผลบวกสรุป

$$8 + 5 = 5 + 8$$

ชั่วโมงที่ 8

5. ครูนำบัตรประโยคสัญลักษณ์ 5 คู่คิดที่กระดาดแม่เหล็ก ให้นักเรียนหาประโยคสัญลักษณ์ที่เท่ากับประโยคสัญลักษณ์ครูดัดไว้ เช่น

$9 + 6$	=
$8 + 7$	=
$7 + 5$	=
$9 + 8$	=
$7 + 6$	=

- นักเรียนช่วยกันสรุปกฎการสลับที่ของการบวก และประโยชน์ของการสลับที่ของการบวก
- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ
- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 9

1. ทบทวนการสลับที่ของการบวกโดยให้นักเรียนดูประโยคสัญลักษณ์ บนกระดาน

$7 + 5 = \square$	$5 + 7 = \square$
-------------------	-------------------

2. ให้นักเรียนหาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

ประโยคสัญลักษณ์	$7 + 5$	=	12
	$5 + 7$	=	12
ดังนั้น	$7 + 5$	=	$5 + 7$

3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงวิธีการหาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์ที่กำหนดให้

ประโยคสัญลักษณ์	$9 + 4$	=	☐
	$4 + 9$	=	☐
ดังนั้น	☐	=	☐

4. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ

ประโยคสัญลักษณ์ $9 + 4 = 13$

$$4 + 9 = 13$$

ดังนั้น $9 + 4 = 4 + 9$

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุป

ชั่วโมงที่ 10

5. ครูนำบัตรประโยคสัญลักษณ์ 5 คู่ติดที่กระดานแม่เหล็ก ให้นักเรียนแต่ละคนหาประโยคสัญลักษณ์ที่เท่ากับประโยคสัญลักษณ์ครูดัดไว้ เช่น

$5 + 6$	=
$6 + 7$	=
$7 + 5$	=
$7 + 8$	=
$4 + 6$	=

6. นักเรียนช่วยกันสรุปกฎการสลับที่ของการบวก และประโยชน์ของการสลับที่ของการบวก

7. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

8. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบฝึกเสริมทักษะ
2. ใบความรู้

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ
2. ตรวจแบบฝึกเสริมทักษะ

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20

เวลา 33 ชั่วโมง

เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก

เวลา 7 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/4 หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก และประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/5 แสดงวิธีหาคำตอบของโจทย์ปัญหาการบวกและโจทย์ปัญหาการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

สาระสำคัญ

1. การบวกที่ตัวบวกเป็นเลขหลักเดียว ผลบวกไม่เกิน 20 อาจใช้วิธีเดียวกับการบวกที่ผลบวกที่ไม่เกิน 9 และทำให้ได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอน

2. การบวกจำนวนสามจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20 นั้น ต้องหาผลบวกของสองจำนวน หรือจำนวนที่อยู่ในวงเล็บก่อน แล้วจึงนำผลที่ได้ไปบวกกับจำนวนที่เหลือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์การบวกสองจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20 ให้
2. สามารถเขียนประโยคสัญลักษณ์
3. สามารถหาคำตอบ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้และแสดงวิธีทำได้
4. สามารถหาผลบวกตามแนวนอนได้
5. สามารถหาผลบวกตามแนวตั้งได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะ (A)

ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อยรอบคอบและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สาระการเรียนรู้

1. การเขียนประโยคสัญลักษณ์การบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20
2. การหาผลบวกตามแนวตั้งการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20
3. การหาผลบวกตามแนวนอนการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20
4. การบวกสามจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

โจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
2. ครูคิดแถบโจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20 บนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์

โจทย์และหาคำตอบ เช่น

แสงมีปลาทอง 12 ตัว
ปลาทองออกลูกอีก 7 ตัว
รวมมีปลาทองทั้งหมดกี่ตัว

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- โจทย์ถามอะไร (แสงมีปลาทองทั้งหมดกี่ตัว)
- เดิมแสงมีปลาทองกี่ตัว (12 ตัว)
- ปลาทองออกลูกอีกกี่ตัว (7 ตัว)
- เมื่อปลาทองออกลูกมาอีก จะมีปลาทองมากขึ้นหรือน้อยลง (มากขึ้น)
- จะหาได้อย่างไรว่าแสงมีปลาทองทั้งหมดกี่ตัว (นับจำนวนปลาทองรวมกัน)
- ปลาทอง 12 ตัว รวมกับปลาทอง 7 ตัว รวมเป็นปลาทองกี่ตัว (19 ตัว)
- เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์การบวกได้อย่างไร ($12 + 7 = \square$)
- ดังนั้นมีปลาทองทั้งหมดกี่ตัว (19 ตัว)

3. ครูจัดกิจกรรมทำนองเดียวกับกิจกรรมข้อ 1 โดยให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์โจทย์อีก 2-3 ข้อ นำตัวนับ 1 - 20 มานับพร้อมกันพร้อมแสดงตัวนับ

4. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิประโยคสัญลักษณ์บนกระดาน (หรือกระเป่าผนัง หรือกระดานแม่เหล็ก ตามจัดหาได้) ให้นักเรียนหาคำตอบโดยตอบปากเปล่า หรือเขียน

ชั่วโมงที่ 2

5. ครูถือหลอดคาแฟมือซ้าย 8 อัน มือขวา 5 อัน แล้วนำมารวมกัน ให้นักเรียนเขียนภาพและประโยคสัญลักษณ์ลงในกระดาษที่แจกให้

ตัวอย่าง เช่น

$$\begin{array}{ccccccc} \text{// // // // //} & \text{รวมกับ} & \text{// // //} & \text{เท่ากับ} & \text{// // // // // // //} \\ 8 & + & 5 & = & 13 \end{array}$$

6. เขียนตัวอย่างการแสดงวิธีการบวกประกอบคำอธิบาย ดังนี้

$$\begin{array}{l} 8 + 5 = 13 \text{ อธิบายว่า } 8 + 5 = 8 + (2 + 3) \\ \text{ดังนั้น } 8 + (2 + 3) = (8 + 2) + 3 = 13 \end{array}$$

7. ครูอธิบายสรุปเรื่องการบวกผลบวกไม่เกิน 20 ว่า “การบวกผลบวกไม่เกิน 20 อาจใช้วิธีเดียวกับการบวกผลบวกไม่เกิน 9 ได้”

8. ให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 3

1. นักเรียนวิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ โจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20 ได้แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย

2. ครูแนะนำการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาต้องรู้ว่าโจทย์กำหนดอะไรให้ และโจทย์ถามอะไร จากนั้นหาวิธีคิดเพื่อหาคำตอบ แล้วเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และแสดงวิธีทำ

3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความรู้เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20 โดยครูให้นักเรียนแต่ง โจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20 ง่ายๆ เช่น

- มีสมุด 12 เล่ม ซื้อเพิ่มอีก 3 เล่ม รวมมีสมุดกี่เล่ม

- มีเลื้อยแขนสั้น 15 ตัว มีเลื้อยกล้ามเนื้อมากกว่าเลื้อยแขนสั้น 4 ตัว มีเลื้อยกล้ามเนื้อที่ตัว

4. นักเรียนเอาภาพมาเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกให้แตกต่างกันแต่ละคนอาจได้ดังนี้

$$(3 + 7) + 5 = 15 \qquad (5 + 3) + 7 = 15$$

$$(5 + 7) + 3 = 15 \qquad (7 + 3) + 5 = 15$$

$$(7 + 5) + 3 = 15 \qquad \text{สังเกตว่าจัดหมู่แบบใดง่าย}$$

5. ครูนำแผนภูมิประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกสามจำนวน ให้นักเรียน 10 คนออกมาแสดงการจัดหมู่การบวกบนกระดานแล้วทุกคนเขียนลงสมุด

ชั่วโมงที่ 4

6. ครูนำแผนภูมิประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกสามจำนวน ประมาณ 10 ข้อ ให้นักเรียนแสดงการจัดหมู่การบวกและหาผลบวกเขียนลงสมุด

7. ครูร่วมกันอภิปรายสรุปว่า “การบวกจำนวนสามจำนวน จะบวกจำนวนคู่แรกก่อนแล้วบวกจำนวนที่เหลือ หรือจะบวกคู่หลังก่อนแล้วบวกจำนวนที่เหลือก็ได้ ผลบวกย่อมเท่ากันเสมอ”

8. ครูนำแผนภูมิโจทย์ปัญหาการบวกสามจำนวนมาให้นักเรียนหาคำตอบปากเปล่าและแสดงวิธีทำ
ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 5

การสร้างโจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20

1. ทบทวนวิธีการหาคำตอบโจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20 โดยครูกำหนดโจทย์ปัญหาการบวก ดังนี้

- แม่ให้เงิน 8 บาท พ่อให้เพิ่มอีก 4 บาท เพื่อนใช้หนี้ 5 บาท ฉันมีเงินทั้งหมดเท่าใด

2. นักเรียนวิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบโจทย์ปัญหาการบวกที่มีผลบวกไม่เกิน 20 ได้แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย

3. ครูแนะนำการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาต้องรู้ว่า โจทย์กำหนดอะไรให้ และโจทย์ถามอะไร จากนั้นหาวิธีคิดเพื่อหาคำตอบ แล้วเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และแสดงวิธีทำ

4. ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนดให้

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพ
6. เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น
7. หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

ชั่วโมงที่ 6

7. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มคละความสามารถ วิเคราะห์แผนภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดู

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สร้างโจทย์ปัญหาตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาภาพที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ภาพ

ขั้นที่ 3 สร้างโจทย์ปัญหา

ขั้นที่ 4 เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 5 หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

9. ให้แต่ละกลุ่มเตรียมความพร้อมในการนำเสนอ

ชั่วโมงที่ 7

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์แผนภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดู

2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สร้างโจทย์ปัญหาตามขั้นตอน ดังนี้ กรณีที่นักเรียนไม่สนใจภาพที่ครูกำหนดให้นักเรียนสามารถสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพอื่นที่นักเรียนสนใจก็ได้

ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาภาพที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ภาพ

ขั้นที่ 3 สร้างโจทย์ปัญหา

ขั้นที่ 4 เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 5 หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

3. ให้แต่ละคนส่งครูในชั่วโมงถัดไป

4. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบหลังเรียน

สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบฝึกเสริมทักษะ
3. ใบความรู้

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ และแบบทดสอบก่อนเรียน
2. ตรวจแบบฝึกเสริมทักษะ
3. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)
ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การลบจำนวนตัวตั้งไม่เกิน 20

เวลา 33 ชั่วโมง

เรื่อง การลบจำนวนที่มีผลลบไม่เกิน 20

เวลา 12 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/4 หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก และประโยคสัญลักษณ์

แสดงการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

สาระสำคัญ

การลบ หมายถึง การเอาออกหรือการเปรียบเทียบเพื่อหาจำนวนเลขที่เหลือหรือผลต่างเหมือนการลบตัวตั้งไม่เกิน 9

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์การลบสองจำนวนที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 ให้
2. แปลความหมายของการลบจากรูปภาพและโจทย์ปัญหาให้เป็นประโยคสัญลักษณ์ได้
3. สามารถหาคำตอบ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้และแสดงวิธีทำได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ได้อย่างเหมาะสม

3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะ (A)

ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สาระการเรียนรู้

1. การเขียนประโยคสัญลักษณ์การลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20
2. การหาผลต่างตามแนวตั้งที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20
3. การหาผลต่างตามแนวนอนที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูเขียนโจทย์การลบที่มีตัวตั้งเป็น 10 บนกระดาน พร้อมแสดงบัตรภาพให้นักเรียนดู เช่น $10 - 2 = \square$ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ โดยอาจจะนับจากจำนวนภาพก็ได้ จากนั้นครูเขียนประโยคสัญลักษณ์ $10 - 2 = 8$ เพื่อสรุปคำตอบให้นักเรียนดู และให้นักเรียนพูดตามครูว่า “สิบลบด้วยสองเท่ากับแปด”

2. ครูจัดกิจกรรมทำนองเดียวกับข้อ 1 เพื่อให้นักเรียนหาผลลบของ 10 กับจำนวนอื่นๆ จากนั้นครูนำผลที่ได้มาเขียนบนกระดานอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสังเกตโจทย์และผลลบในแต่ละข้อว่า จำนวนสองจำนวนใดบ้างที่บวกกันแล้วได้ 10 ดังนี้

$$10 - 1 = 9$$

$$10 - 6 = 4$$

$$10 - 2 = 8$$

$$10 - 7 = 3$$

$$10 - 3 = 7$$

$$10 - 8 = 2$$

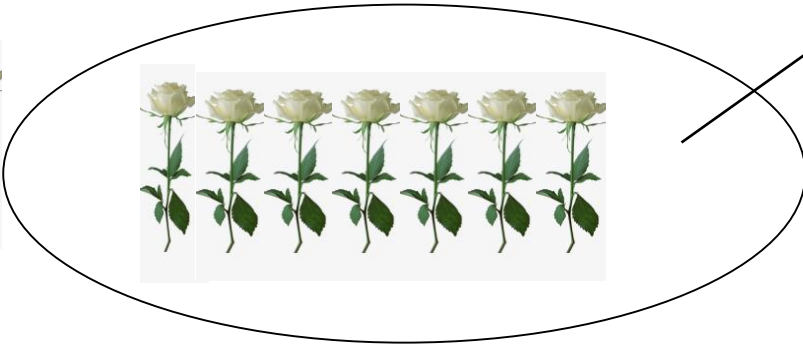
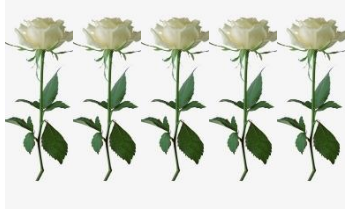
$$10 - 4 = 6$$

$$10 - 9 = 1$$

$$10 - 5 = 5$$

$$10 - 10 = 0$$

3. ครูนำดอกกุหลาบ 13 ดอก วางบนโต๊ะ ให้นักเรียนคนหนึ่งมาหยิบออกไป 8 ดอก แล้วให้นักเรียนคนนั้นนับดอกกุหลาบที่เหลือ แล้วบอกให้เพื่อนฟัง

4. ครูนำแผนภูมิโจทย์ปัญหาให้นักเรียนแปลเป็นประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบและหาคำตอบประมาณ 10 ข้อ โดยตอบปากเปล่าและเขียนลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 2

5. ครูอภิปรายสรุปเรื่องการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 ว่า “การลบหมายถึงการเอาออกหรือเปรียบเทียบหาจำนวนที่เหลือหรือผลต่างเหมือนการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 9”

6. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมพัฒนาการคิดจากแบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์
7. ครูให้นักเรียนฝึกหาคำตอบการลบจำนวนที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 โดยใช้ภาพ
8. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 3

โจทย์ปัญหาการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20

1. ครูสนทนา อภิปราย ซักถาม การแก้โจทย์ปัญหาและแสดงวิธีทำที่เรียนมาแล้วจากโจทย์ปัญหาการลบตัวตั้งไม่เกิน 9
2. นักเรียนช่วยแต่งโจทย์ปัญหาการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 จากอุปกรณ์การเรียนหรือเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน 1 โจทย์ปัญหา เช่น

มีดินสอ 12 แท่ง หายไป 5 แท่ง เหลือดินสอสีกี่แท่ง

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4 – 5 คน ร่วมกันวิเคราะห์โจทย์

- ส่งที่โจทย์กำหนดให้มีอะไรบ้าง
- โจทย์ต้องการทราบอะไร

4. ครูให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์การลบบนกระดานคำตามประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำแก้ไข

5. ครูนำแถบกระดาษให้แต่ละกลุ่มกลุ่มละ 3 แถบแต่งโจทย์ปัญหาแล้วมาวิเคราะห์เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และหาคำตอบลงในกระดาษ A 4

ชั่วโมงที่ 4

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานโดยอ่านโจทย์ปัญหาการลบและเขียนประโยคสัญลักษณ์บนกระดานคำให้เพื่อนฟังนำผลงานส่งครู

7. ครูนำแผนภูมิ การแสดงวิธีทำให้นักเรียนสังเกต รูปภาพ

8. ครูแจกใบกิจกรรมกลุ่มให้แต่ละกลุ่มเลือก โจทย์ปัญหาการลบจากแบบประโยคโจทย์ปัญหาที่แต่ละกลุ่มแต่ง 1 โจทย์ปัญหามาแสดงวิธีทำในเวลาที่กำหนดส่งให้คุณครูตรวจแก้ไขข้อบกพร่องแล้วแสดงผลงาน

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป แก้ไข ปรับปรุง ผลงานที่บกพร่อง

10. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 5

1. ครูสนทนา อภิปราย ซักถาม การแก้โจทย์ปัญหาและแสดงวิธีทำที่เรียนมาแล้วจาก โจทย์ปัญหาการลบตัวตั้งไม่เกิน 9

2. นักเรียนช่วยแต่งโจทย์ปัญหาการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 จากอุปกรณ์การเรียนหรือเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน 1 โจทย์ปัญหา เช่น

มีดินสอ 12 แท่ง หายไป 5 แท่ง เหลือดินสอสีกี่แท่ง

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4 – 5 คน ร่วมกันวิเคราะห์โจทย์

- ส่งที่โจทย์กำหนดให้มีอะไรบ้าง
- โจทย์ต้องการทราบอะไร

4. ครูให้นักเรียนเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์การลบบนกระดานคำตามประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำแก้ไข

5. ครูนำแถบกระดาษให้แต่ละกลุ่มกลุ่มละ 3 แถบแต่งโจทย์ปัญหาแล้วมาวิเคราะห์เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และหาคำตอบลงในกระดาษ A 4

ชั่วโมงที่ 6

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานโดยอ่านโจทย์ปัญหาการลบและเขียนประโยคสัญลักษณ์บนกระดานคำให้เพื่อนฟังนำผลงานส่งครู

7. ครูนำแผนภูมิ การแสดงวิธีทำให้นักเรียนสังเกต รูปภาพ

8. ครูแจกใบกิจกรรมกลุ่มให้แต่ละกลุ่มเลือก โจทย์ปัญหาการลบจากแบบประโยคโจทย์ปัญหาที่แต่ละกลุ่มแต่ง 1 โจทย์ปัญหามาแสดงวิธีทำในเวลาที่กำหนดส่งให้คุณครูตรวจแก้ไขข้อบกพร่องแล้วแสดงผลงาน

9. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป แก้ไข ปรับปรุง ผลงานที่บกพร่อง

10. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ชั่วโมงที่ 7

การสร้างโจทย์ปัญหาการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20

1. ทบทวนวิธีการหาคำตอบโจทย์ปัญหาการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 โดยครูกำหนดโจทย์ปัญหาการลบ ดังนี้
- แม่ให้เงิน 18 บาท พ่อยืม 7 บาท ฉันมีเงินเหลือเท่าใด

2. นักเรียนวิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบ โจทย์ปัญหาการลบที่มีตัวตั้งไม่เกิน 20 ได้แล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย

3. ครูแนะนำการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาต้องรู้ว่าโจทย์กำหนดอะไรให้ และโจทย์ถามอะไร จากนั้นหาวิธีคิดเพื่อหาคำตอบ แล้วเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์และแสดงวิธีทำ

4. ให้นักเรียนดูภาพที่กำหนดให้

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างโจทย์ปัญหาจากภาพ

6. เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น

7. หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

ชั่วโมงที่ 8

8. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละความสามารถ วิเคราะห์แผนภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดู

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สร้างโจทย์ปัญหาตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาภาพที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ภาพ

ขั้นที่ 3 สร้างโจทย์ปัญหา

ขั้นที่ 4 เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 5 หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

7. ให้แต่ละกลุ่มเตรียมความพร้อมในการนำเสนอ

ชั่วโมงที่ 9

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมความพร้อมในการนำเสนอ

2. ให้ตัวแทนนักเรียนจับสลากนำเสนอ

3. แต่ละกลุ่มนำเสนอวิธีการสร้างโจทย์ปัญหาโดยนำเสนอเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาภาพที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ภาพ

ขั้นที่ 3 สร้างโจทย์ปัญหา

ขั้นที่ 4 เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 5 หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

4. ครูเชิญชวนให้นักเรียนปรบมือให้กับเพื่อนนักเรียนที่ออกมานำเสนอ ครูให้รายละเอียดเพิ่มเติมถึงเทคนิควิธีการสร้าง โจทย์ปัญหา

ชั่วโมงที่ 10

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์แผนภาพที่ครูนำมาให้นักเรียนดู

2. ครูให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สร้าง โจทย์ปัญหาตามขั้นตอน ดังนี้ กรณีที่นักเรียนไม่สนใจภาพที่ครูกำหนดให้นักเรียนสามารถสร้าง โจทย์ปัญหาจากภาพอื่นที่นักเรียนสนใจก็ได้

ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาภาพที่กำหนดให้

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ภาพ

ขั้นที่ 3 สร้างโจทย์ปัญหา

ขั้นที่ 4 เขียนประโยคสัญลักษณ์จากโจทย์ปัญหาที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 5 หาคำตอบจากประโยคสัญลักษณ์

3. ให้แต่ละคนส่งครูในชั่วโมงถัดไป

4. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบหลังเรียน

ชั่วโมงที่ 11

การวิเคราะห์โจทย์ปัญหาบวกลบระคน

1. ครูเขียนโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนบนกระดาน เช่น

ยูทพงษ์เลี้ยงปลาหางนกยูงไว้ 58 ตัว

ขายไป 25 ตัว

ซื้อมาเพิ่มอีก 11 ตัว

ยูทพงษ์มีปลาทั้งหมดกี่ตัว

2. ครูให้นักเรียนอ่านโจทย์ปัญหาตามครูพร้อมกันดังๆ จากนั้นให้ช่วยกันวิเคราะห์โจทย์และหาคำตอบจากโจทย์ โดยครูถามคำถาม ดังนี้

- สิ่งที่โจทย์กำหนดคืออะไร (ยูทพงษ์เลี้ยงปลาหางนกยูงไว้ 58 ตัว ขายไป 25 ตัว ซื้อมาเพิ่มอีก 11 ตัว)

- สิ่งที่โจทย์ถามคืออะไร (ยูทพงษ์มีปลาทั้งหมดกี่ตัว)

- ยูทพงษ์เลี้ยงปลาหางนกยูงไว้ 58 ตัว ขายไป 25 ตัว ยูทพงษ์เหลือปลากี่ตัว (33 ตัว)

- 33 ตัว เป็นคำตอบของโจทย์ถามแล้วหรือยัง (ยัง)

- เพราะอะไร (เพราะยูทพงษ์ซื้อปลาหางนกยูงมาเพิ่มอีก)

- ยูทพงษ์ซื้อปลาหางนกยูงมาอีกกี่ตัว (11 ตัว)

- จากที่ยูทพงษ์เหลือปลา 33 ตัว แล้วซื้อมาเพิ่มอีก 11 ตัว ยูทพงษ์มีปลาหางนกยูงกี่ตัว(44 ตัว)

จากนั้นครูเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ ($(58 - 25) + 11 = \square$) และแสดงวิธีทำให้นักเรียนดูบนกระดาน

3. ครูจัดกิจกรรมทำนองเดียวกันอีก 2-3 ตัวอย่าง จนนักเรียนเกิดความเข้าใจ
4. นำบัตรภาพให้แปลเป็นโจทย์ปัญหา และประโยคสัญลักษณ์ แสดงการบวก การลบบนกระดาน
5. ครูให้นักเรียนดูโจทย์ปัญหาการลบ และแปลเป็นประโยคสัญลักษณ์แล้วแสดงการหาผลลบบนกระดาน 5 ข้อ

ชั่วโมงที่ 12

6. ครูเขียน โจทย์ปัญหาระคนให้นักเรียนช่วยกันอธิบายว่าโจทย์ปัญหาดอนใดต้องใช้วิธีการบวก โจทย์

ปัญหาตอนใดที่ต้องใช้วิธีการลบ และแสดงวิธีทำบนกระดาน เช่น พ่อมีเงิน 11 บาท ขายผักได้เงินอีก 5 บาท แล้วซื้อข้าว 8 บาท พ่อมีเงินเท่าไร

อธิบายว่า “ขายผัก ทำให้ได้เงินเพิ่มขึ้นจึงบวก ซื้อข้าวทำให้เงินลดลงไป ต้องลบ” ซึ่งแสดงวิธีทำได้ดังนี้

พ่อมีเงิน	11	บาท
ขายผัก	$\underline{5}^+$	บาท
พ่อมีเงิน	16	บาท
ซื้อข้าว	$\underline{8}^-$	บาท
พ่อเหลือเงิน	$\underline{\underline{7}}$	บาท

7. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปว่า การวิเคราะห์โจทย์ปัญหา คือ การแยกโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนเป็นตอนๆ ทำให้มองเห็นสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ สิ่งที่โจทย์ถามหาและวิธีทำชัดเจนขึ้น

8. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน แล้วแจกบัตรโจทย์ปัญหาการบวกลบระคนให้กลุ่มละ 1 ใบ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์โจทย์และเขียนแสดงวิธีทำลงในแผ่นกระดาษ แล้วส่งครู และออกมาแสดงวิธีทำบนกระดานให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆ ดู

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

1. แบบฝึกเสริมทักษะ
2. ใบความรู้

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ
2. ตรวจแบบฝึกเสริมทักษะ

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การลบจำนวนตัวตั้งไม่เกิน 20

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกกับการลบ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 33 ชั่วโมง

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/4 หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก และประโยคสัญลักษณ์

แสดงการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกกับการลบ คือ ผลบวกจะเป็นตัวตั้งของการลบ และผลลบจะเป็นตัวตั้งหรือตัวบวกของการบวก (การลบเป็นวิธีสลับกันของการบวก)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. สามารถนำความสัมพันธ์ระหว่างการบวกการลบมาหาตัวเลขที่หายไปได้
2. สามารถนำความสัมพันธ์ระหว่างการบวกกับการลบมาตรวจคำตอบการบวกและการลบได้
3. สามารถแก้โจทย์ปัญหาการลบด้วยการบวกได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ได้อย่างเหมาะสม

3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะ (A)

ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สาระการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบของจำนวนที่ไม่เกิน 20

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูให้นักเรียนลองหาคำตอบโจทย์ที่ละชุด โดยในแต่ละชุดจะมีโจทย์ 3 ข้อ ซึ่งเป็นตัวเลขเดียวกัน เช่น

$$\begin{array}{lll} 13 + 5 = \square & 18 - 13 = \square & 18 - 5 = \square \\ 17 + 2 = \square & 19 - 17 = \square & 19 - 2 = \square \end{array}$$

2. ครูให้นักเรียนสังเกตความสัมพันธ์ของประโยคการบวกและประโยคการลบทั้งสามประโยค ซึ่งจะเห็นว่าในสามประโยคนั้นจะมีจำนวนที่เกี่ยวข้องกัน 3 จำนวน เช่น

$$13 + 5 = 18 \quad 18 - 13 = 5 \quad 18 - 5 = 13$$

ครูให้นักเรียนสังเกตว่า

- $13 + 5 = 18$
- ถ้านำ 18 ซึ่งเป็นผลลัพธ์มาลบด้วย 13 จะได้ 5
- ถ้านำ 18 ซึ่งเป็นผลลัพธ์มาลบด้วย 5 จะได้ 13

3. ครูจัดกิจกรรมทำนองนี้อีก 2-3 ตัวอย่าง
4. ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของการบวกและการลบ เพิ่มเติม หากความสัมพันธ์การบวกและการลบเลขหลักเดียว แล้วเขียนประโยคสัญลักษณ์แสดง $3 + 2 = \square$

ชั่วโมงที่ 2

5. ครูเขียนประโยคสัญลักษณ์การลบ ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ และใช้วิธีการบวกตรวจสอบบนกระดานดังกิจกรรมข้อ 4 ในข้อต่อไป

$$17 - 8 = \square \quad 11 - 5 = \square \quad 20 - 12 = \square$$

6. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความสัมพันธ์การบวกกับการลบ สามารถสรุปได้ว่า “ความสัมพันธ์การบวกและการลบ คือผลบวกจะเป็นตัวตั้งของการลบ และผลลบจะเป็นตัวตั้งหรือตัวบวกของการบวก” (การลบเป็นวิธีกลับกันของการบวก)

7. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้

แบบฝึกเสริมทักษะ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกและแบบฝึกหัด
2. ตรวจแบบฝึกเสริมทักษะ

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้อำนวยการ โรงเรียน.....

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20

เวลา 33 ชั่วโมง

เรื่อง ความสัมพันธ์ของการบวกและการลบ

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/4 หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก และประโยคสัญลักษณ์

แสดงการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

สาระสำคัญ

ผลบวกของจำนวนใดๆ เมื่อลบด้วยจำนวนใดจำนวนหนึ่งของสองจำนวนนั้น จะได้ผลลบเท่ากับอีกจำนวนที่เหลือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. เมื่อกำหนดประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวกหรือการลบที่มีจำนวนหนึ่งที่หายไปให้สามารถหาจำนวนที่หายไปโดยใช้ความสัมพันธ์ของการบวกและการลบได้

2. จำแนกลิ่งของที่กำหนดให้ออกจากกลุ่มเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของการบวกและการลบอย่างถูกต้อง

ได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา

2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ได้อย่างเหมาะสม

3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะ (A)

ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สาระการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ของการบวกและการลบ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียน 4 คนออกมายืนหน้าห้อง แล้วให้นักเรียนออกมาหน้าห้องอีก 2 คน รวมกัน 4 คนแรก ถามนักเรียนว่ามีนักเรียนออกมายืนหน้าห้องทั้งหมดกี่คน แล้วเขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ บนกระดาน $4 + 2 = 6$

2. ครูให้นักเรียนสังเกตว่า มีนักเรียนอยู่หน้าห้องกี่คน ครูให้นักเรียนกลับไปนั่งที่ 2 คน แล้วถามจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่หน้าห้อง และให้เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ $6 - 2 = 4$ ให้นักเรียนอ่านประโยคสัญลักษณ์ทั้งสองพร้อมกัน

3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเช่นนี้เพื่อให้ได้ประโยคสัญลักษณ์คู่อื่นๆ เช่น

$$15 + 3 = 18,$$

$$18 - 3 = 15$$

$$14 + 1 = 15,$$

$$15 - 1 = 14$$

4. ครูให้นักเรียนสังเกตความสัมพันธ์ของประโยคสัญลักษณ์ทั้งหมดที่เขียนไว้ได้แก่

$$16 + 3 = 19$$

$$19 - 3 = 16$$

$$19 - 16 = 3$$

5. ครูทำกิจกรรมเช่นนี้ซ้ำหลายๆตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการบวกและการลบ

6. ครูและนักเรียนสรุปผลบวกของสองจำนวนใดๆ เมื่อลบด้วยจำนวนใดจำนวนหนึ่งในสองจำนวนนั้นจะได้ผลลบเท่ากับอีกจำนวนที่เหลือ

7. ครูให้นักเรียนจัดทำบัตรภาพแสดงความสัมพันธ์การบวกและการลบที่มีลักษณะเช่นเดียวกับในกิจกรรมขั้นสอนเนื้อหาใหม่ ข้อ 1 โดยเปลี่ยนจำนวนในบัตรใหม่

8. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น 2-3 คน โดยให้แสดงความสัมพันธ์ของการบวกและการลบจำนวนในบัตรภาพให้เพื่อนๆ ดู จากนั้นให้นักเรียนทุกคนนำผลงานส่งครู

9. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้
แบบฝึกเสริมทักษะ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ
2. ตรวจแบบฝึกเสริมทักษะ

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)
ผู้อำนวยการ โรงเรียน.....

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบวกจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 20

เวลา 33 ชั่วโมง

เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวกและการลบ

เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค 1.1 ป.1/4 หาค่าของตัวไม่ทราบค่าในประโยคสัญลักษณ์แสดงการบวก และประโยคสัญลักษณ์แสดงการลบของจำนวนนับไม่เกิน 100 และ 0

สาระสำคัญ

โจทย์ปัญหาการบวกลบได้และรูปแบบของโจทย์ปัญหาการบวกลบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

สามารถแยกโจทย์ปัญหาการบวกกับการลบได้และสามารถวิเคราะห์รูปแบบของโจทย์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหา
2. ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

ได้อย่างเหมาะสม

3. ให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และสรุปผลได้อย่างเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะ (A)

ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย รอบคอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สาระการเรียนรู้

สามารถแยกโจทย์ปัญหาการบวกกับการลบได้ และสามารถวิเคราะห์รูปแบบของโจทย์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ครูอธิบายโจทย์การบวกลบให้นักเรียนฟังพร้อมบอกความแตกต่างของโจทย์
2. ครูให้นักเรียนออกความคิดเห็นว่าโจทย์การบวกลบมีส่วนใดที่สามารถสังเกตได้
3. ครูอธิบายว่าการตั้งโจทย์คำที่มักจะใช้ร่วมในการถามคำถามคือ

การลบ คือ ต่างกันเท่าไร เหลือเท่าไร ห่างกันเท่าไร มากกว่าเท่าไร น้อยกว่าเท่าไร

การบวก คือ รวมทั้งหมดเท่าไร รวมกันแล้วได้เท่าไร ทั้งหมด

เป็นจุดสังเกตที่นักเรียนจะสามารถมองโจทย์ได้ออกว่าโจทย์ปัญหานั้นต้องการที่จะหาอะไรและจะต้องนำตัวเลขมาบวกหรือลบกันได้นั่นเอง

ตัวอย่างเช่น

การลบ

เจมมีเงินอยู่ 20 บาทซื้อขนมไป 10 บาท ตอนนี้เจมมีจะเหลือเงินอยู่เท่าไร

การบวก

คารินซื้อมะม่วงมา 12 ลูกและซื้อส้มมา 7 ลูก รวมแล้วคารินซื้อผลไม้มาทั้งหมดกี่ลูก

4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะ

สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้

แบบฝึกเสริมทักษะ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจ ตั้งใจในการเรียน ความรับผิดชอบในการทำแบบฝึกเสริมทักษะ
1. ตรวจสอบแบบฝึกเสริมทักษะ

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)
ผู้อำนวยการ โรงเรียน.....

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)